

Előfizetési feltételek:
 (Videkre postán vagy helyben hához
 hordva.)
 Egezes évre 16 frt. Fel évre 8 frt.
 Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
 6-basáboz petitor egyszeri hirdetésnél 12,
 kétszeriél 10, háromszoriál 8 kr.
 A nyilvántartási díj 50 kr.
 Bélyegdíj külön 30 kr.
 Hirdetmények elfogadtnak a ki-
 adóhivatalon kívül egyedül **Haasen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
 hivatalában Budapest: Borotya-utca
 3. sz. I. em. Becc: Wallfischgasse 10. sz.
 Praga: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalapen. 15. sz. I. em.
 A lap szellemi részét illető minden köz-
 lemeny a szerkesztőséghez intézendő. —
 Bementetlen levelek csak ismert ke-
 zektől fogadhatók el. — Készenlétek nem
 adhatók vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földsz. (Ker-
 tész József könyvnyomdai irodája)
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek (előfizetési pénzek, hirdetmények
 kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, január 20.

A nap főérdekét a 21-es bizottság ülési ké-
 pezik, ami igen természetes is, az ott tárgyalt
 kérdések nagy fontosságánál és azon keret nagy
 bőségénél fogva, melyben az eszmecsere mozog.
 De mindamellett nem lehet tagadni, hogy a bi-
 zottság kissé túlságosan támaszkodik ezen közér-
 dekltségre és a szükségesen tul iparkodik magát
 érdekesebbé tenni. A jövő nagy földadatainak
 halmaza oly csoportosan lépett eléje, hogy emiatt
 sokkal közelebb fekvő és sokkal sürgősebb teendőit
 szem elől látszik téveszteni.

Igen érdekes dolog kétségkívül a bizottság
 egyes tagjainak véleményét ismerni a centralisatió
 és decentralisatió fogalmának jelentőségéről, nem
 kevésbé érdekesebb az önkormányzat fogalma,
 célja és rendeltetése iránti vélemények eltérései
 közt párvonalat húzni, de ezzel talán még kissé
 várhatnánk és czélszerűbb lenne átmenni azon
 földadatok részletes és alapos tárgyalására, me-
 lyeknek megoldásával tovább már absolute nem
 várhatunk.

Véleményünk szerint a bizottság tárgyalási
 nincsenek a helyes uton. Lehet — miután a bi-
 zottság a kiküldött albizottság által föllított kér-
 dések csoportozását és sorrendét fogadta el szá-
 bályozóul; lehet, hogy a hiba ebben rejlik, de
 annyi bizonyos, hogy a mostani barangolás az
 elméletek mezéjén sokkal czélszerűbben fölhasz-
 nálható időt emészt föl.

Aligha téves azon véleményünk, hogy a bi-
 zottságnak földadatát két részre kellett volna osz-
 tania, nem a kérdések fölvetése, hanem a teendők
 sürgetőbb, vagy kevésbé sürgető volta szerint.

A legelső ülésen igen helyesen pendítettett
 meg azon eszme, hogy legelső földadat: fontolóra
 venni az 1875-ki költségvetést, melyre nézve a
 folyó évi budgetben már lehet, ha nem is az
 utolsó számig egyező, de legalább megközelítő-
 leg biztos támpontot találni. Mielőtt a bizottság
 a jövő évi bevételek és kiadásoknak megközelítő
 képét bírja: ki kell jölnie azon tetteket és azon
 irányt, melyekben megtakarításokat szükségesnek,
 és lehetőknek, továbbá azon tetteket, melyeknél
 jövedelem fokozást elérhetőnek tart.

Ez képezné szerintünk a bizottság földadatá-
 nak első részét s amint ezt megoldotta, nézetünk
 szerint jelentését be kellene adnia a képviselőház
 elé, mely azt tárgyalván a kormányt a szükséges
 utasításokkal ellátná. Mert mielőtt az ország-
 gyűlés a megtakarítások, törlések, kiadás-apasz-
 tások terére lép, mulhatlanul jelentékeny törvény-
 hozási működésre lesz szükség. Például az igaz-
 ságszolgáltatás terén történhető bármily csekély
 változtatás, a különféle törvények egész lánczolatá-
 tának novellaris pótlását és módosítását fogja maga
 után vonni, a mi parlamentünk eljárási szabályai
 szerint, nem csekély időt vesz igénybe. Ha most
 már figyelembe vesszük, hogy a bizottsági jelen-
 tés feletti meginduló általános vita is — az
 eddigi tapasztalatok szerint eltarthat 2—3 hétig,
 bizonyára senki se fogja túlságosan mondani, ha
 azt állítjuk, hogy a kormánynak ugyanesak meg-
 feszített munkálkodásra lesz szüksége, ha lehe-
 tővé akarja tenni az 1875. évi budgetnek s ezzel
 összekötetésben levő novellaris törvényjavaslat-
 nak oly időben leendő tárgyalását, hogy azok
 még az év vége előtt szentesíttessenek s az in-
 demnitási törvény megszavazásának kényszere
 elkerültessék.

Pedig a 21-es bizottság működése eredmé-
 nyének, legalább részben, már föltüntetve kell
 lennie az 1875. évi budgetben, mert a külföld,
 melynek bizalmára hitelünk helyreállításához
 mulhatlanul szükségünk van, csak is ezen eset-
 ben fog magának meggyőződést szerezhetni az
 iránt, hogy komolyan és szilárdul el vagyunk ha-
 tározva államháztartásunkban az egyensúlyt le-
 hető legrövidebb idő alatt helyreállítani és kikö-
 szöríteni azon esorbákat, melyeket hét év köny-
 nyelmi gazdálkodása nem csak hitelünkön han-
 nem megbízhatóságunk jó hírnevén is ütött.

Ez volna tehát a 21-es bizottság legsürge-
 több feladata. Ezzel azonban koránsem akarjuk
 azt mondani, hogy a jelenlegi, szélesebb keretben
 mozgó tárgyalások elveszve lennének, mert nem
 csekélyebb súlyt helyezünk a bizottság második
 feladatára mely abból áll, hogy kijelölje azon
 irányt és azon elveket, melyek szerint államkor-
 mányzatunk jövőre legezűszerűbben szervezendő
 lenne, ezen reformálás által kellő biztosíték sze-
 zeztetvén aziránt is, hogy fokozatos, öntudatos
 végcéljaiban kiszámított, és az államélet minden
 ágára kiterjedő fejlődés mellett, a mostanihoz
 hasonló pénzügyi zavarok ismétlődése megaka-
 dályoztassék. E tárgyalások jövőnk érdekében a
 legnagyobb fontossággal bírnak, de jelenleg ép
 oly koraiak, mint korai lenne például kastély
 építést tervezgetni annak, kinek éppen konyhó-
 ját akarják a feje föltt elárvézni.

Szükségessnek tartottuk elmondani ezeket
 szemben azon várokozással, melyet velünk együtt
 sokan kötöttek és kötnek az országos bizottság
 működéséhez és szemben azon esalódsággal és le-
 hangoltsággal, melyet a bizottság eddigi működé-
 sének irányva máris igen széles körben előidézt.
 Somssich Pálnak igaza volt, midőn azt mondta,
 hogy a bizottság működésének nem szabad
 eredménytelenül maradni. A bizottságon a sor
 megmutatni, hogy fölfogja hívatását, tud sorren-
 det tartani a szükséges és hasznos megállapításá-
 nál s nem iparkodik emeletet építeni azon falakra,
 melyek már alapjukban megrendültek.

A középpárti-kör ma szerdán, január 21.
 délután 5 órakor értekezletet tart saját helyi-
 ségében. (Hatvani utca 3. sz. I. emelet 24. sz.)

— A kormány által az 1875—77 évekre az állam-
 háztartásra vonatkozó előterjesztések szerint a rendes
 szükséglet lesz 1875, 1876 és 1877-ben: Királyi ud-
 vartartás 4.650,000 forint; kabineti iroda 74.691; or-
 szágyűlés 700,000; közös kiadások 25.864,677; közös
 nyugdíjak 240,000; nyugdíjak 2.608,742; államadósság
 65.964,241; horváth-szlavon szükséglet 4.892,000; Fiume
 88,430; államszámszék 150,000; miniszterelnökség 329,800;
 felség személye körüli miniszter 600,00; horváth-szlavon
 miniszter 46,550; belügyminiszter 8.445,000; pénzügy-
 miniszter 51.373,361; közlekedésminiszter 14.665,934;
 kereskedelmi miniszter 11.736,401; kultuszminiszter 4.396,
 740; igazságügyminiszter 11.031,836; honvédelminiszter
 7.038,978 ft. Összesen: 214,306,387 ft.

A rendkívüli szükséglet. A közös kiadá-
 soknál 1875, 1876 és 1877-ben 3.553,826; belügyminisz-
 ter 39,064; igazságügyminiszterség 340,000; honvédelem
 1.394,688. Ezenkívül a pénzügyminiszter 1875-re 15 mil-
 ió 669,318; 1876-ra 12,783,278; 1877-re 11.251,288; a
 közlekedési tárczák 1875-re 8.143,250; 1876-ra 4 millió
 740,000; s 1877-re 3.940,000; a kereskedelmi tárczák
 ugyanazon évekre 466,000; 419,000 és 129,000; a kul-
 tuszminiszteré 243,000; 153,000 és 148,000, úgy, hogy a
 rendkívüli szükséglet főösszege tesz 1875-re
 29.589,106; 1876-ra 23,222,816 és 1877-re 20.595,826
 forintot.

A rendes fedezet a nevezett három évben:
 lebegő adóság 144,600; Fiume 5570; belügyminiszter
 657,610; pénzügyminiszter 185,021,676; közlekedésügy
 7.616,700; kereskedelmi 10,374,344; külügy 391,557;
 igazságügy 251,886; honvédelem 43,593; összesen
 204.532,533 ft.

A rendkívüli fedezet a belügyminisztertel
 16,764; a közlekedésügytel 150,000, mindhárom évre; a
 pénzügynél 1875-re 5.591,865; 1876-ra 4.950,17; 1877-
 re 4.954,817; a kultusznál 1875-ra 10,500. Ugy, hogy a
 rendkívüli fedezet teend 1875-ben 5,723,29; 1876-ban
 5.122,081; 1877-ben 5.115,581 forintot.

A hitelműveleteknél a kiadás 9.351,872 ft.;
 de a bevétel ugyanannyi lévén: Az csak ártató tétel.

Az összes hiány lesz ezek szerint 1875-ben
 33.639,108; 1876-ban 27.373,866; 1877-ben 25.257,376
 forint. Ebből mind a három évben levonván 12.608,906
 forintot, mi részben a kiadások, megtakarítások, részben
 az adó reformok létesítése által éretik el: marad fedez-
 tetlen hiány gyanánt 1875-re 21.030,202; 1876-
 évre 14.764,960 és 1877-re 12.648,470 ft.

A 12.608,906 ft megtakarítását következő közigaz-
 gatási reformok és adóemelések alapján reméli a kormány.

1. A pénzügyminiszteriumnál a rendes
 kiadásoknál: a egyenes adók emelése 10.830,584; szesz-
 adó emelés 779,773; cukoradó emelés 192,000; jogille-
 tékek emelése 100,000, összesen 12.102,317 ft; b) meg-
 takarítások: közp. igazgatás 43,600; pénzügyi igazgató-
 ságok 171,792; adóhivatalok 228,820; állanajavak 63
 ezer 096; összesen 507,308; együtt 12.609,625 ft.

Uj szükségletek a miniszteriumoknál: illetékszabási
 hivatalok 180 ezer; adókövetési költségek 380 ezer; ki-
 adások a földadó szabályozására 1.135,080; összesen ma-
 radt ezek levonása után 11.094,545 forint a hiány fe-
 dezésére.

A belügyminiszteriumnál megtakarítások:
 az erdélyi földterhermentesítési alap igazgatósága 1.960;
 az erdélyi törvényhatóságok kiadásai 1.976,336; főispá-
 nok 102,225; közbiztonság 50 ezer; erdélyi esendőség
 386 ezer; vadejtés 300; összesen 2.516,821 ft. Evvel
 szemben áll uj kiadás: fővárosi rendőség 60 ezer; orszá-
 gos rendőség 2 millió. Marad tehát 456,821; illetőleg a
 kezelési 57,540 ft megtakarítással együtt 514,361 ft meg-
 takarítás a hiány fedezésére.

3. Az igazságügyminiszteriumnál a 107
 első folyamodású bíróságnak 60-ra leszállítása által 1
 millió forint megtakarítás éretik el.

Igy a három miniszterium fordíthat a hiány fedezé-
 sére összesen 12.608,906 forintot.

— A pesti kir. tábla mult évi ügy forgalma követ-
 kező volt: 1872-dik évről hátralékban maradt: 3411
 polg., 17 urb., 115 váltó, 6 fegyelmi, 1673 büntető, ösze-
 sen 5222.

Előző az 1873 év folyamán alatt beérkezett: 59537
 polg., 828 urb., 4969 váltó, 477 fegyelmi, 27167 büntető
 összesen 92,977.

Ezen ügydarabokból az év folyamán alatt elintézte-
 tett: 58,046 polg., 814 urb., 4801 váltó, 479 fegy., 27,176
 bünt., összesen 91,316.

Ezekből tehát maradt hátralék: 4902 polg., 31 urb.,
 283 váltó, 3 fegyelmi, 1664 bünt., összesen 6873.

Viszonyítva az 1872. évi ügyforgalomhoz, az egyes
 rovatokban következő többlet mutatkozik: 9337 polg.,
 234 urb., 1463 váltó, 396 fegyelmi, 8018 bünt., összesen
 19,367. Ezen számokra vonatkozólag a „Magyar Politika”
 megjegyzi, hogy azok világosan bizonyítják, miszerint a
 perlekedési viszketek Magyarországon nőttön nő. Ezen
 megjegyzés azonban csak félig igaz. A felebbezett per-
 rek számának szaporodása nem mindig jelenti a perleke-
 dési viszketeknek növekedését. A bíróságok szervezése
 óta a felebbezések száma csakugyan szaporodott, —
 de részben azért, — mivel igazságszolgáltatá-
 sunk jobb kerék vágásba zökkenvén a perek
 száma is általában szaporodott, mivel jobb és gyorsabb
 igazságszolgáltatás mellett igen sok oly ember is pöröl,
 ki a pereknek rossz, nagyon hosszadalmas és sok utján-
 rásba kerülő elintézése mellett inkább megkárosodik,
 vagy transigál, semhogy későn, vagy egyáltalán ne jusson
 igazához. Legvilágosabb példa idevonatkozólag a fumei
 kir. bíróságok felebbezéseinek száma. Amíg az olasz
 ügyek rendszeres elintézése nem volt szervezte a pesti
 kir. táblánál, a fumei bíróságoktól igen kevés felebbezés
 érkezett Pestre, mivel a felek áldozatok árán is készek
 voltak voltak lemondani a felebbezésről, semhogy ügyük
 vágran hiányos másod, harmadbíróági elintézésére vár-
 janak. Mióta azonban a fumei perek a pesti felső bírósá-
 goknál jól és aránylag gyorsan elintéztettek, a Fiuméből
 Pestre érkező felebbezések száma 7—8 száza is föl-
 megy. — A felebbezések számát szaporítja még a per-
 rendtartás azon kiánya, hogy a krajczáros ügyeknek és
 apró kihágásoknak szabad utjok van egész a legfelsőbb
 fokú bíróságokig. Ezeket, s azon körülményt tekintetbe
 véve tehát, hogy egész Magyarországnak csak egy má-
 sodfokú bírósága van: koránt sem lehet mondani, hogy a
 kir. táblához történt felebbezések roppant száma a mag-
 yar perviszketek növekedését mutatja.

Felkértünk a következő nyilatkozat közlésére:

A Kassán megjelenő „Haladás” című heti lapban
 Szepsiből egy levelező jelenti, hogy ott e hó 16-án bal-
 oldali gyűlés tartott, melyre — állítólag — mintegy
 negyven választó megjelent.

A járás szolgabírája a kerület képviselője ellen, —
 pártállásának megváltoztatása miatt — bizalmatlansági
 nyilatkozatot indítványozott, mely indítványt a jelen vol-
 tak nagy többsége elfogadván (négy szónok nyilatkozott
 ellene) a formulázott nyilatkozat a jelenlevők által alá-
 íratott, és a képviselőnek megküldetni határozottat.

Addig is, míg ez okmány kezeimhez érkezett, hi-
 vatva érzem magamat kijelenteni, hogy a kérdéses nyil-
 atkozatot — kerületem választó polgárai többsége han-
 gulatának jogos kifejezése gyanánt el nem ismerhetem,
 az okokat melyekre nézetemet alapítom, előadandom az
 egyedüli illetékes helyen választóim előtt. E helyen csak
 arra kívánom a tisztelt conferentiázó urakat figyelmeztetni,
 hogy hála istennek azon idők már elmúltak, midőn egy
 oly kerületnek, mely nem kis értelmiséggel bíró négy va-

Frommer

árvák tartását magára vállalta. Baranyamegye ugyan ezelőre 1822 frt 58 krt gyűjtött; a gyűjtés folyamatban van. A Hajdúkerületben gyűjtött készpénzben és terményekben 1097 frt; a gyűjtés folyamatban van. Tornamegye a kholerában elhunytak után maradt özvegyek és árvák javára a gyűjtött könyöradományokhoz saját hátskörében a szegény-alapból büntetési pénzekből és árvatartaleki alapból utalványozott 1667 frt 53 krt. Versecz város bizottsága 314 frt 30 krt gyűjtött. Kis-Marton város tanácsa 111 frtot gyűjtött s azt az országban találató vagyontalan kholera-árvák s özvegyek javára a belügyminiszter rendelkezése alá bocsátotta. Gerenday József, ki a napokban hunyt el, az akademiának, a vakok intézetének, a zenekonservatoriumnak 500—500 frot, a pesti böcsődének 400 frot, a Rókus-kórháznak 250 frot, az orsz. gazd. egyet. 250 frot, a belvárosi ferenczrendiek templomára 100 frtot hagyományozott. Jókai Mór egy 77 éves, megvakult honvéd százados számára a „Hon”-ban gyűjtést nyitott, s az adakozások sorát (kivánatos hogy az adakozásoknak minél hosszabb soruk legyen) 5 frtal kezdte meg.

A pesti izr. nőegylet a szegény tápintézet és leányarháza javára f. hó 22-dikén nagy álarozos bál rendez, melynél a Mollinár serezed jeles zenekara és Bunkó fog közreműködni. Jegyek ára: páholy 12 frt, karzati zártszék 2 frt, bemeneti jegy 1 frt 50. Ezen bál egyike szokott lenni a leglátogatottabb álarozos báloknak. A bál kezdődik est 9 órakor.

Carneval. F. évi február 7-én a Széchenyi-sétányon tartatik, melynek tiszta jövedelme a kereskedelmi betegpótló-egyletnek van szánva. Belépti jegyek 2 frt, és családi jegyek 3 frtjával Profuma Vilmos egyetemter 3. és Pekna Elek váczintéza 10-ik szám alatt kaphatók. — Felülfizettek köszönettel vétetnek és hírlapilag nyugtáztatnak.

Nemzeti színház. Tell Vilmos mai előadása, melyben Ellinger Jozefine mint ujonnan szerződött tagjelölt lép fel, minden tekintetben sikerült. Már a nyitány kitűnő előadását méltán zajos tapsokkal jutalmazta a közönség. Az első felvonás megragadó jelenetei most is mint mindenkor nagy hatást idéztek elő, színtegy az összeesküvés jelenet, Ellinger Jozefa szépen énekelte nagy áriáját valamint a kettőt. Hangja friss, előadása meleg s úgy látszik szenvedély ábrázolására is képes. Játékának Matild szerepe semmi tért se nyújtott. Ellinger bámulatos hangjának egész erejével rendelkezik ma is, legkitűnőbbben sikerült a 2-ik felvonás híros harmasa, melyben őt egyébiránt Láng és Kőszegi is kitűnően támogatják. A többi szereplők, Nádayné, Kőszeginé, Tallián, Pauli, Angyal, Szabó teljesen megfeleltek minden igénynek. A művészek névsora mutatja, hogy minden szerep illetékes kézben volt, s nem kell mondanunk, hogy ennek mindig így kellene lenni a nemzeti színháznál.

A Thurzó György-féle okmányok kinyomatásának ügyében Zichy E. gróf a következő levelet intézte: Trefort Agoston közoktatási miniszterhez „Nagyméltóságodnak mult évi december 29-én 1947. elnöki sz. a. hozzámm, mint az árvai uradalom felhatalmazott igazgatójához — az árvai vár levéltárában őrzött Thurzó-féle okmányok kinyomatása érdekében intézett jölvívása folytán örömmel ragadom meg az alkalmat kijelenteni, mikép én ezen — a hazai történet-irodalomra nézve nem központi fontosságú ügyben mindent, mi tőlünk telik, megtenni hazafüli kötelességemnek ismerem, s azt a nagyméltóságú családi közbirtokosságunk is melegen ajánlani el nem mblasztom. Tudtommal az árvai vár levéltárában közérdekű régebbi okmányokban nem bővelkedik, de annál gazdagabb történelmi fontosságú levelekben, melyeknek száma ezrekre megy. Ezekre fordult figyelmem, midőn nagyméltóságod lelkes fölvívását vettem, s habár a tárgy óriási halmazánál fogva nem ígérhetem, hogy a nagyérdékű levelezést egész terjedelmében közrebocsátani módomban leendő, kijelentem: mikép már is intézkedtem aziránt, hogy egyelőre nagyevűt ösünk, gróf Thurzó György, Magyarország nádorának nevéhez, Czobor Erzsébethez intéztem, történelmi és kulturhistoriai adatokban oly gazdag levelei közrebocsátassanak. Midőn erről nagyméltóságodat értesíttem, el nem mulasztatom saját, valamint megbízóm nevében is köszönetet mondani nagyméltóságodnak lelkes felszólításáért, melyet az általam képviselt családi közbirtokosság szintegy, mint a hazai történelem minden barátja bizonyára melegen fog üdvözölni.”

A nőtleneknek. N. Váradon tizenkét fiatal ember felfogadta, hogy a nagy fényűzés miatt napi fog nőtléni. A „Bihar”-ban „tizenkét” hajdon a következő nyílt levelet intézi a „tizenkét” összekülvőhöz: Uraim! önk az oka, hogy a lányok mind nagysámok akarnak lenni, mert ha bálba megyünk egyszerű ruhában, ránk sem néznek! hanem bezeg a sleppesek körül forgolódnak; ha otthon a konyhában szorgalmatoskodunk, fölött kappal lenézve kérdik: itthon van a kisasszony? míg a kanapén regényt olvasóknak kezét csókolnak; ha magyaros négy tál étellel látjuk el, nem tetszik, míg a fényes terítettű, leves után két asztál-féle, 16 tálás ebédet dicsérik! Uraim! önk mondjanak le a drága szivarok, tea, kávé, névjegy, fotografia, fiakkeres utazás és más nagy uraknak való tempókról, dolgozzanak, öltözzenek magyarosan, van a vidéken sok szorgalmas, takarékos, tiszta magyar leány, házassodjanak meg, legyenek hasznos tagjai az emberi társaságnak.

Öngyilkosság. A Rókus-kórház közelében levő egyik kávéházban egy fiatalember tegnap este meglötte magát. A szomorú esemény színhelyén nagy néptömeg gyűlt össze. Az öngyilkosság részleteire vonatkozólag még nem kaptunk adatokat.

Rövid hírek. A honvéd menház bizottsága összeállította a menház pénztári vagyonának mult évi kimutatását, s e szerint, a menház vagyona folyó hó 1-én 29.602 frtot tett. — Ráth Károly és Kammermayer Z. polgármesterek tegnap d. u. 5 órakor megsejmeltek a lipótutcai új városházán elhelyezett hivatalokat. — Kisasszonyfán (Baranya) nyomára jöttek, hogy ott egy, évek előtt nyomtalanul eltűnt embert felesége és két le-

ánya ölte meg; a gyilkossági titkot állítólag az anya fedezte föl, midőn haldokolt; a két leány életben van. — Betörtek tegnapelőtt este Lorl K. a kőbányai uton lakó vendéglőnél, s az ismeretlen tettesek 2593 frt készpénzt, értekez drágaságot bankjegyekben elvittek. — A „bimbóház” városligeti vendéglő tegnap Buchmüllernek 3600 frt évi bérért bérbe adatott. — A Dunán a csavargózósokkal ismét helyreállították a két part közti közlekedést. — A budapesti kereskedők csarnoka elhatározta, hogy a mult évben megindított fölolvások helyett, az idén meeinkeket fog rendezni, melyeken a napi kérdések fognak tárgyalatni. — Polgári házasságra léptek Bécsben, dr. Farkas Benő Komárom megye tisztí főorvosa, s Molnár Berta Komáromban lakó kisasszony. — Szemző János országgyűlési képviselőt szerencsétlenség érte; kocsisa a sötétben árokba hajtott, s Szemző J. kiugorván lábát törte. — Selko o selmezi pipacsináló 12 évvel ezelőtt Nyugat-Indiába vándorolt, s ott oly szerencsés lett, hogy 2000 munkást igénylő gyártelepe van; a napokban hazajött, hogy hazáját lássa, s munkásokat vigyen magával vissza. — A szaravollai uradalom magtárát a napokban kiakarták rabolni; a tettesek közül azonban a magtárnál fölállított őrt elelőtt, a többi megszaladt. — Lendvayné asszony, mint több lap értesül, nem mellőztetése, hanem amiatt távozik a nemzeti színházról, mivel a fiatal hősnői szerepkörre akar áttérni. Ligeti jeles festésünk Samassa érsok számára három képet fest, melyek a szepesváraljai kilátás a Branyeskoról, a szepesvári templomot és javoniki püspöki nyári lakot ábrázolják. — Mozzgó postahivatalokat léptettek életbe a kolozsvár-püspök-ladányi vasut vonalon, mely hivatalok feladata a vasuti állomásokon felvett leveleket utközben rendezni, s az illető vasutállomásokon azonnalvaló tovább szállítás végett leadni. — Haller gróf mező-telegdi birtokát (14.000 hold) egy porosz konsoreziumnak eladta. — Irányi a „Magyar Újság” mai számában, mint a nevezett lap szerkesztője, elbueszik közönségétől a „M. U.” szerkesztését ugyancsak ma Szederkényi Nándor, a lap eddigi főmunkatársa vette át.

Nemzeti színház. Kedd, január 21 a „Csók.” Vigjáték 3 fölvonásban.

A magyar tudományos akadémia ülése.

— Január 19. —

Ma az akadémia III-dik (természettudományi) osztálya tartott ülést, melyre nem sok tag és közönség jelent meg, mint általában az osztály ülésein, melyek tárgyaiknál fogva csak szűkebb körök érdekelnek.

Első értekező Martin Lajos levelező tag volt, ki III-dik értekezését olvasta föl: „Az erömütani csavartölület elméletéről.”

Ertekező mindenekelőtt előadja a harmadik fölolvásás keletkezésének okát. Első két értekezését — egymond — három hibásan bírálta meg, s különösen Szily Kálmán volt az, ki bírálataiban kerekén azzal vádolta őt, hogy értekezését s az abban előadott elveket Euler német matematikus művéből merítette volna. Martin legelőször is ez ellen védelmezi magát, állítván, hogy ő azon időben, midőn első két értekezéseit írta a főnebbi tárgyról, még nem is ismerhette s meg sem szereshette Euler művét, s szentanukat kész állítani arra nézve, hogy értekezése a maga személyes fűrkedéseinek fáradságos eredményei. Ezután a többi bírálók ellen fordult, e föllépését azzal indokolja, hogy hallomása szerint a bírálók kiszándékozván nyomtatni bírálataikat, melyeket ő jó előre akar megczáfolni.

Ertekező ezután tárgyába mélyed, melyet mi szakcsertü voltánál fogva tovább nem kísérlünk.

Az értekezés fölolvása után Szily Kálmán, előadván, hogy őt Martin értekezésének megbírálásával az akadémia bízta meg, védelmezte hosszabban az e bírálataban előadottakat.

Ezután ugyanő bemutatja Kohn Gyula tanár jelentését „A közvetlen manometrikus lángokról.”

Ez értekezés egy eszközre vonatkozik, mely által orgona segítségével a hangfölvételek ki lehetne számítani. König híres párisi akusztikus e czéla kapszulát használt membránával, míg Kohn újabb eszközt talált föl, mely által a kísérlet állítása szerint sokkal biztosabban eszközölhető. Ez eszköz nem egyéb vékony üvegcsőnél, mely az orgona egyik síjjának szájaiba illesztve, az előtte álló gázlángon sokkal könnyebben teheti észrevehetővé a hangmozdulatokat. Kohn ur e találmányát megköszönhető reményli, s annak idején azután bővebben fogja ismertetni.

Az ülés végén néhány folyó tárgy intőzetetett el. A „mezőgazdasági vízműtan” kézi könyvére, a pályázat meddőségénél fogva, a határidőnek két évre való meghosszabbítását fogja indítványozni az osztály. — Dr. Thanhoffernak egy a szem porzshártyáról” szölv értekezésének fölolvása megengedtetett.

Ezzel az ülés fél hetkor szertozott. A jövő összes ülés, melyen a „folyó ügyek” fognak tárgyalatni s azonkívül Tóth Lőrincz emlékezésedet tartand: Nagy Pál igazgató tag fölött.

Táviratok.

Páris, január 20. Scheerer képviselő egy levelet közlik a hírlapok, melyben vonatkozólag egy általa a „Daily News” szerkesztőségéhez intézett sürgönyre, hol azt írja, miszerint az olasz kormány Orenoque esetéből háborura fog okot meríteni, kijelenti, miszerint ezzel a nemzetgyűlés tagjai között elterjedt hírt, nem pedig saját véleményét akarta kifejezni.

Paris, január 20. Dutemple tábornok hevesen megátadta a kormányt az „Univers” betiltása miatt. A munkapangás minden párt figyelmét magára vonta. A pénzügyi helyzet aggasztó.

Bern jan. 20. A nemzetközi portacongressus, szept. 15-én ül össze Bernben.

Közgazdaság.

Budapest, január 20.

Az 54 milliós magyar kölcsön szyndikátusa tudvalevőleg még december hóban föloszlott. Most utólag jelentik, hogy a szyndikátus al-részei mindnyájan stornirozták a reájok esett részleteket, maguk a szyndikátusi tagok pedig fömailag átvették ugyan részüket a berlini Seehandlungtól, hol a kötvények zálogban voltak, tényleg azonban Londonba vitettek a még el nem adott kötvények s ott hir szerint már jóformán teljesen el is helyeztettek, ugy, hogy az egész 54 milliós kölcsönt az angol piac vette át.

A budapesti fővárosi takarékpénztár osztaléka 17 frt lesz.

A ferencz- és józsefvárosi takaré- és hitelegylet választmánya — mint értesülünk, — le akar köszönni. A leköszönség oka a mult közgyűlés határozata; ugyanis a választmány elfogadta az osztrák-magyar hivatalnok-egyletrel való fuziót, mit a közgyűlés igen nagy többséggel visszavetett. Ez oknál fogva részünkről is teljesen indokoltnak tartjuk a lemondást, amelynek mindjárt azon közgyűlés alkalmából be kellett volna következnie.

Az egyesült magyar gőzhajó-társulat és az osztrák Dunagőzhajózási társulat közt megindultak az alkudozások. A „N. fr. Pr.” értesítése szerint a liquidáló-bizottság be sem várta azt, hogy átvége a társulat vagyonát, máris megtette az első lépéseket. Tejmésztesen siettek a válasszal, a német társulat megígérte, hogy coulant lesz stb. Egész komikus a dolog. Mintha nem tudná már mindenki, mi és hogy volt megállapítva; s mintha a jámbor részvényesek (kivéve a honorált bordárokat, kik diurnumra szavaztak) nem volnának képesek ügyis eltűrni mindent

Botlik ur a keleti vasutól beküldte hozzánk is nyilatkozatát, hogy milyen magyar az a keleti vasut! A külső személyzet majdnem kivétel nélkül, s a központben alkalmazott szakfőnökök egy része idegen ajku! — Mein Lieben, was willst du noch mehr?

A buda-promontori lóvasut kiépítésére folyvást nagyobb a remény. A budai lóvasut társaság és az érdekl. konzorezium közt értekezletek folynak kedvező kilátással, és a promontoriak is több áldozatot hajlandók hozni az összeköttetés létesítésére.

A telekkönyvek és kataszter egyesítésére vonatkozólag felhívott a miniszterium, hogy tájékozódjon az iránt, mily mértékben lesznek használhatók a katasztrális felmérések a telekkönyvek kiegészítésénél. E tárgyban az illetékes igazság- és pénzügyminiszteriumok között már folynak a tárgyalások, a pénzügyminiszteriumot Irzenszky Gyula osztálytanácsos ur képviselvén.

A keleti marhavész, és annak állásáról f. évi január 1-ig beérkezett hivatalos jelentések szerint Magyarországon: Sopronmegye: Nyék községében uralgott; ellenben ugyanezen megye: Czinfalva, Agfalva, Klimpa és Válka-Pordány községeiben; továbbá Veszprém megye: Pápa mezővárosában és Urkut községben a vész megszűnt.

Az új osztrák tőzsdetörvényjavaslat első cikkke így szól: A nagy forgalom rendezésére minden kiválóbb helyen lehet tőzsdét alapítani. A tőzsdék egyleti igazgatás és kormányfelügyelet alatt álló gyűlpontját képezik a kereskedelmi forgalomnak, s arra vannak hivatva, hogy ottolyügyletek köttessenek vagy bonolytassanak le, melyek vagy az áruk, ide érve a nemes fémeket és váltókat is, vagy pénz nemek és értékpapírok forgalmát czélozzák. Ez üzletekhez tartoznak különösen az adás-vevés, a csere, kölcsönösítés, fuvarozás szállítás és biztosítási üzlet. Engedélyt ad tőzsdék felállítására a kereskedelmi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg. A nyilvános tőzsdék mellett nem állhatnak fön oly gyűllekzetek, melyeken hasonló üzletek köttetnek; ellenkező esetben az ily gyűllekben résztvevők a helyhatóság által 100 frtjig terjedhető pénzbírsággal rovandók meg.

A votések állásáról az ország több vidékéről kedvezőtlen híreket olvasunk. Így a Nagyvárad Bihar megyét illetőleg írja: A jelen időjárás az összes ősi vetésekre nagyon kedvezőtlen. Gazdáink egyhangulag hó után epednek, mert a talaj már is olyan száraz, hogy a napról-napra mindinkább fokozódó fagy az abban maradt kis nedvességet is kiszívja. Valóban aggodalom foghat el bennünket, ha elgondoljuk, hogy a mult év nyomoruságai ismétlődhetnek. Tegnap ugyan már néhány hópillangó szállingózott s úgy áll az idő, mintha az meg akarná szánni a meztelen földet és hótakaróval ellátni.

A mátrai bánva-egyesület befizetési határideje tegnap volt. Szomorú jele az időknék, miként a magyar hitelbanknál, hol történt a befizetés, mintegy 5000 részvény után csak mintegy 1000 volt képes a befizetést teljesíteni.

Mai számunkkal mellékletképen veszik t. olvasóink Frommer A. Herrman képes és magyarázó főirjegyzékét. Ajánljuk tisztelt gazdaközönségünk becses figyelmébe.

Budapesti gabnatőzsdé, január 20. Ma is kevés buza kínáltatott, de az árak azért nem emelkedtek. A rozs forgalom nélkül. A tengeri lanya a zab szintén kevésse tartotta magát. A határidő üzletekben az árak a régiék.

Budapesti értéktőzsdé, január 20. A tőzsdé kedvetlen hangulatu. A befektetési papírok kerestettek; a bankok lanyhábban. Vasuti kölcsön 98.89—98; föld tehermentesi tér 75.75. Szöllődzsma 71.25—71.5). A bankok közül a municipál 27.25-től 27.50-ig, az anglo 36.75; a franko 34-re esett. A helyi bankok közül a takaréék és hitelbank 58.50—58.75; iparbank 39.50—40. A takarékpénztár és malmok esekély változással. Az értékek estek. Arany 5.36; 20 frankos 907; ezüst 108; porosz pénztári jegyek 1.70-n keltek.

Felelős szerkesztő Huszár Imre.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. január 20-án.

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Magy. vasuti köles (120 frt ez.)	
Hang.	font	frt	frt	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Buza, bántási ó v. uj	83	7.60	7.75	900.	915.	438.	440.
" " " " "	85	7.85	7.95	385.	375.	180.	185.
tiszav. " " " "	87	7.45	7.60	60.	62.	250.	255.
" " " " "	81	7.45	7.60	83.	85.	620.	630.
pestm. " " " "	83	7.75	7.85	165.	175.	8.50	9.
" " " " "	85	7.90	8.05	338.	339.	370.	375.
fehért. " " " "	81	7.40	7.55	80.	82.	230.	235.
" " " " "	85	7.90	8.05	50.	60.	80.	85.
" " " " "	87	7.60	7.70	27.50	27.75	90.	95.
" " " " "	85	8.05	8.15	36.25	37.	100.	108.
" " " " "	87	8.05	8.15	135.	135.50	160.	170.
" " " " "	81	8.05	8.15	34.	36.	116.	118.
" " " " "	85	8.05	8.15	58.25	58.50	160.	165.
" " " " "	87	8.05	8.15	58.75	59.	99.	100.
" " " " "	85	8.05	8.15	36.	37.	86.	86.50
" " " " "	87	8.05	8.15	40.	41.	78.75	79.50
" " " " "	85	8.05	8.15	195.	200.	86.50	88.
" " " " "	87	8.05	8.15	787.50	790.	83.50	84.
" " " " "	85	8.05	8.15	430.	440.	85.50	85.75
" " " " "	87	8.05	8.15	69.	70.	83.	83.50
" " " " "	85	8.05	8.15	36.	37.	100.	108.
" " " " "	87	8.05	8.15	42.	49.	150.	170.
" " " " "	85	8.05	8.15	67.50	67.75	5.36	5.38
" " " " "	87	8.05	8.15	2450.	2475.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	183.	184.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	57.	58.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	42.	44.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	34.	36.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	55.	57.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	37.	40.	108.	108.50
" " " " "	85	8.05	8.15	270.	275.	113.50	114.
" " " " "	87	8.05	8.15	105.	108.	45.	45.25
" " " " "	85	8.05	8.15	145.	146.	536	538
" " " " "	87	8.05	8.15	214.	216.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	740.	750.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	93.	94.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	600.	605.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	22.	23.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	400.	410.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	183.	184.	108.	108.50
" " " " "	85	8.05	8.15	57.	58.	113.50	114.
" " " " "	87	8.05	8.15	42.	44.	45.	45.25
" " " " "	85	8.05	8.15	34.	36.	536	538
" " " " "	87	8.05	8.15	55.	57.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	37.	40.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	270.	275.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	105.	108.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	145.	146.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	214.	216.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	740.	750.	108.	108.50
" " " " "	85	8.05	8.15	93.	94.	113.50	114.
" " " " "	87	8.05	8.15	600.	605.	45.	45.25
" " " " "	85	8.05	8.15	22.	23.	536	538
" " " " "	87	8.05	8.15	400.	410.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	183.	184.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	57.	58.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	42.	44.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	34.	36.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	55.	57.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	37.	40.	108.	108.50
" " " " "	85	8.05	8.15	270.	275.	113.50	114.
" " " " "	87	8.05	8.15	105.	108.	45.	45.25
" " " " "	85	8.05	8.15	145.	146.	536	538
" " " " "	87	8.05	8.15	214.	216.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	740.	750.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	93.	94.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	600.	605.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	22.	23.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	400.	410.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	183.	184.	108.	108.50
" " " " "	85	8.05	8.15	57.	58.	113.50	114.
" " " " "	87	8.05	8.15	42.	44.	45.	45.25
" " " " "	85	8.05	8.15	34.	36.	536	538
" " " " "	87	8.05	8.15	55.	57.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	37.	40.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	270.	275.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	105.	108.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	145.	146.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	214.	216.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	740.	750.	108.	108.50
" " " " "	85	8.05	8.15	93.	94.	113.50	114.
" " " " "	87	8.05	8.15	600.	605.	45.	45.25
" " " " "	85	8.05	8.15	22.	23.	536	538
" " " " "	87	8.05	8.15	400.	410.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	183.	184.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	57.	58.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	42.	44.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	34.	36.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	55.	57.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	37.	40.	108.	108.50
" " " " "	85	8.05	8.15	270.	275.	113.50	114.
" " " " "	87	8.05	8.15	105.	108.	45.	45.25
" " " " "	85	8.05	8.15	145.	146.	536	538
" " " " "	87	8.05	8.15	214.	216.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	740.	750.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	93.	94.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	600.	605.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	22.	23.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	400.	410.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	183.	184.	108.	108.50
" " " " "	85	8.05	8.15	57.	58.	113.50	114.
" " " " "	87	8.05	8.15	42.	44.	45.	45.25
" " " " "	85	8.05	8.15	34.	36.	536	538
" " " " "	87	8.05	8.15	55.	57.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	37.	40.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	270.	275.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	105.	108.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	145.	146.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	214.	216.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	740.	750.	108.	108.50
" " " " "	85	8.05	8.15	93.	94.	113.50	114.
" " " " "	87	8.05	8.15	600.	605.	45.	45.25
" " " " "	85	8.05	8.15	22.	23.	536	538
" " " " "	87	8.05	8.15	400.	410.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	183.	184.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	57.	58.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	42.	44.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	34.	36.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	55.	57.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	37.	40.	108.	108.50
" " " " "	85	8.05	8.15	270.	275.	113.50	114.
" " " " "	87	8.05	8.15	105.	108.	45.	45.25
" " " " "	85	8.05	8.15	145.	146.	536	538
" " " " "	87	8.05	8.15	214.	216.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	740.	750.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	93.	94.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	600.	605.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	22.	23.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	400.	410.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	183.	184.	108.	108.50
" " " " "	85	8.05	8.15	57.	58.	113.50	114.
" " " " "	87	8.05	8.15	42.	44.	45.	45.25
" " " " "	85	8.05	8.15	34.	36.	536	538
" " " " "	87	8.05	8.15	55.	57.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	37.	40.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	270.	275.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	105.	108.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	145.	146.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	214.	216.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	740.	750.	108.	108.50
" " " " "	85	8.05	8.15	93.	94.	113.50	114.
" " " " "	87	8.05	8.15	600.	605.	45.	45.25
" " " " "	85	8.05	8.15	22.	23.	536	538
" " " " "	87	8.05	8.15	400.	410.	9.07	9.09
" " " " "	85	8.05	8.15	183.	184.	108.	108.50
" " " " "	87	8.05	8.15	57.	58.	113.50	114.
" " " " "	85	8.05	8.15	42.	44.	45.	45.25
" " " " "	87	8.05	8.15	34.	36.	536	538
" " " " "	85	8.05	8.15	55.	57.	9.07	9.09
" " " " "	87	8.05	8.15	37.	40.	108.	